

แผนการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล (Faculty Practice)

รายบุคคล

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

ชื่อ นางสาวจิระภา สุมาลี ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการสอน)
ภาควิชา การพยาบาลจิตเวช

1. ความเชี่ยวชาญเฉพาะในการปฏิบัติการพยาบาล

การพยาบาลผู้ป่วยภาวะเฉียบพลัน/อุบัติเหตุ/ฉุกเฉิน

การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช

การพยาบาลผู้ป่วยในภาวะวิกฤต

การพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป/ครอบครัว/ชุมชน

การพยาบาลผู้ป่วยในระยะเจ็บป่วยเรื้อรัง

การพยาบาลส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

การพยาบาลผู้ป่วยในระยะเจ็บป่วยสุดท้าย

การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจ/การบำบัดพิเศษ

การพยาบาลผดุงครรภ์

อื่น ๆ (ระบุ).....

2. กลุ่มผู้ป่วย/ผู้รับบริการเป้าหมาย

2.1 รายบุคคล

ทารกแรกเกิด

เด็กและวัยรุ่น

ผู้ใหญ่

ผู้สูงอายุ

ผู้ป่วยจิตเวช

หญิงตั้งครรภ์

อื่น ๆ เช่น.....

2.2 รายครอบครัว/กลุ่ม/ชุมชน(ระบุ)

ครอบครัว

กลุ่ม/ชุมชน.....

อื่น ๆ เช่น.....

3. สถานที่ปฏิบัติการพยาบาลในฐานะผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ชำนาญการ

3.1 โรงพยาบาล ระบุ.....

หอผู้ป่วย ระบุ.....

คลินิกผู้ป่วยนอก/Ambulatory Care Setting ระบุ.....

3.2 ในชุมชน ระบบบริการสุขภาพ ระดับปฐมภูมิ

ศูนย์บริการสาธารณสุข/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระบุ .....

โรงเรียน .....

Home Health Care /Hospice Care.....

ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย .....

ศูนย์ผู้สูงอายุ .....

อื่น ๆ (ระบุ) .....

4 บทบาทการพยาบาลที่ต้องการไปปฏิบัติการพยาบาล

Direct care

Consultation

พัฒนาระบบบริการและคุณภาพการพยาบาล

อื่น ๆ ระบุ .....

สาขาความเชี่ยวชาญหรือความสนใจเฉพาะทาง

การพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชน

หัวข้อ/ประเด็นการปฏิบัติ Faculty Practice การดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชนเพื่อป้องกันการกลับมารักษาซ้ำ

คำจำกัดความ

1. ผู้ป่วยโรคจิตเภท หมายถึง ผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์ว่าเป็นโรคจิตเภท ตามเกณฑ์การวินิจฉัย ICD-10 (Schizophrenia F20.0-F20.9)

2. การกลับมารักษาซ้ำ หมายถึง การเข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยในของโรงพยาบาลอุตรดิตถ์ ตั้งแต่ 2 ครั้ง ขึ้นไป

กลุ่มเป้าหมาย/หน่วยงาน ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของ รพ.สต.ม่อนดินแดง

ระยะเวลา มิถุนายน 2563 - พฤษภาคม 2564 จำนวน 82 ชั่วโมง

เป้าหมาย/ผลลัพธ์

ระยะสั้น

ผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชนมีความรู้ในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันการกลับมารักษาซ้ำ

ระยะยาว

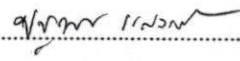
1. ผู้ป่วยโรคจิตเภทในเขตรับผิดชอบของ รพ.สต.ม่อนดินแดง สามารถดูแลตนเองได้เหมาะสม
2. ลดการกลับเป็นซ้ำของผู้ป่วยโรคจิตเภทในเขตรับผิดชอบของ รพ.สต.ม่อนดินแดง
3. ได้รูปแบบหรือแนวทางการพยาบาลผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชน

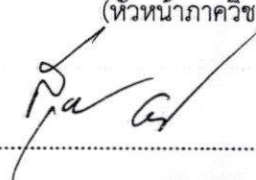
วันที่ (เวลา)	ขั้นตอน/รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	ผลผลิต
ครั้งที่ 1 24 มิถุนายน 2563 (4 ชม.)	ประชุมวางแผนร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต.ม่อนดินแดงเพื่อคัดเลือก กลุ่มเป้าหมาย (จำนวน 2 เคส)	รพ.สต. ม่อนดินแดง	แผนการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทเพื่อ ป้องกันการกลับมารักษาซ้ำ
ครั้งที่ 2 25 มิถุนายน 2563 (4 ชม.)	ติดตามอาการปัจจุบันโดยการประเมิน สภาพจิตและการรักษาที่ได้รับเพื่อ ประเมินปัญหาและวางแผนการ พยาบาล (เคสที่ 1)	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย - บันทึกการตรวจสภาพจิต
ครั้งที่ 3 1 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 1 เรื่อง โรคจิตเภทและการรักษาในระยะคงที่ (Maintenance phase) - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 4 2 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 2 เรื่อง อาการเตือนและการจัดการเบื้องต้น - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 5 8 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 3 เรื่อง การดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 6 9 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 4 เรื่อง การรู้เท่าทันอารมณ์และการจัดการกับ ความเครียดด้วยตนเอง - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 7 15 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 5 เรื่อง การสื่อสารและการติดต่อกับบุคคลอื่น - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 8 16 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 6 เรื่อง แหล่งการช่วยเหลือทางสังคม - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 9 22 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 7 เรื่อง การจัดการกับพฤติกรรมของผู้ป่วย (สำหรับผู้ดูแล) - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 10 23 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	- ประเมินผลความพึงพอใจและปัญหา อุปสรรคในการให้การพยาบาลร่วมกับ	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- บันทึกการให้คำแนะนำตามหลัก D-METHOD

วันที่ (เวลา)	ขั้นตอน/รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	ผลผลิต
	ผู้ป่วย ผู้ดูแล และเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ม่อนดินแดง		
ครั้งที่ 11 29 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	ติดตามอาการปัจจุบันโดยการประเมิน สภาพจิตและการรักษาที่ได้รับเพื่อ ประเมินปัญหาและวางแผนการ พยาบาล (เคสที่ 2)	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย - บันทึกการตรวจสภาพจิต
ครั้งที่ 12 30 กรกฎาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 1 เรื่อง โรคจิตเภทและการรักษาในระยะคงที่ (Maintenance phase) - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 13 5 สิงหาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 2 เรื่อง อาการเตือนและการจัดการเบื้องต้น - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 14 6 สิงหาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 3 เรื่อง การดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 15 13 สิงหาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 4 เรื่อง การรู้เท่าทันอารมณ์และการจัดการกับ ความเครียดด้วยตนเอง - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 16 14 สิงหาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 5 เรื่อง การสื่อสารและการติดต่อกับบุคคลอื่น - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 17 19 สิงหาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 6 เรื่อง แหล่งการช่วยเหลือทางสังคม - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 18 20 สิงหาคม 2563 (4 ชม.)	- ให้สุขภาพจิตศึกษาครั้งที่ 7 เรื่อง การจัดการกับพฤติกรรมของผู้ป่วย (สำหรับผู้ดูแล) - ประเมินผลการให้สุขภาพจิตศึกษา	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- คะแนนความรู้หลังการให้ สุขภาพจิตศึกษา
ครั้งที่ 19 26 สิงหาคม 2563 (4 ชม.)	- ประเมินผลความพึงพอใจและปัญหา อุปสรรคในการให้การพยาบาลร่วมกับ ผู้ป่วย ผู้ดูแล และเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ม่อนดินแดง	ชุมชนเขตรับผิดชอบ ของ รพ.สต.ม่อนดินแดง	- บันทึกการให้คำแนะนำตามหลัก D-METHOD

วันที่ (เวลา)	ขั้นตอน/รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	ผลผลิต
ครั้งที่ 20 27 สิงหาคม 2563 (3 ชม.)	- ประชุมถอดบทเรียนการดูแลผู้ป่วย โรคจิตเภทในชุมชนเพื่อป้องกันการ กลับมารักษาซ้ำร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ม่อนดินแดง	รพ.สต. ม่อนดินแดง	- รูปแบบการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในชุมชนเพื่อป้องกันการกลับมา รักษาซ้ำ
ครั้งที่ 21 27 สิงหาคม 2563 (3 ชม.)	- ประชุมถอดบทเรียนการดูแลผู้ป่วย โรคจิตเภทในชุมชนเพื่อป้องกันการ กลับมารักษาซ้ำร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ม่อนดินแดง	รพ.สต. ม่อนดินแดง	- รูปแบบการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท ในชุมชนเพื่อป้องกันการกลับมา รักษาซ้ำ

ลงชื่อ..........ผู้ปฏิบัติ
(นางสาวจิระภา สุมาลี)

ลงชื่อ..........ผู้รับรอง
(นางสาวปฐพร แสงเขียว)
(หัวหน้าภาควิชา)

ลงชื่อ..........ผู้กำกับติดตามแผน
(นางสุชาดา อินทรกำแหง ณ ราชสีมา)
ผู้อำนวยการ

แบบรายงานผลการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty Practice)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

ปีการศึกษา 2563 (มิถุนายน 2563 - 31 พฤษภาคม 2564)

1. ชื่อ-สกุล นางสาวจิระภา สุมาลี
2. ความเชี่ยวชาญเฉพาะในการปฏิบัติการพยาบาล การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช
3. กลุ่มประชากรเป้าหมาย ผู้ป่วยจิตเวช
4. สถานที่ปฏิบัติการพยาบาล ชุมชนในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพม่อนดินแดง
5. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน - 27 สิงหาคม 2563 รวมระยะเวลา 21 วัน

รวมระยะเวลาปฏิบัติงาน 82 ชั่วโมง

6. ผลการดำเนินงาน

6.1 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

6.1.1 ผู้ป่วยโรคจิตเภทและผู้ดูแลมีความรู้ในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันการกลับมารักษาซ้ำ โดยบอกได้เกี่ยวกับการดูแลตนเองเกี่ยวกับโรคจิตเภท การสังเกตอาการเตือน การจัดการอารมณ์ และการขอความช่วยเหลือจากแหล่งสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

6.1.2 ในรอบ 1 เดือน หลังให้การพยาบาล พบว่าผู้ป่วยโรคจิตเภทอาการสงบ สามารถใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนได้ โดยไม่มีการการกลับมารักษาซ้ำในรูปแบบผู้ป่วยใน

6.2 ผลลัพธ์ที่เกิดต่อสถานบริการสุขภาพ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลม่อนดินแดง ได้รูปแบบการดูแลตนเองเพื่อป้องกันการกลับมารักษาซ้ำสำหรับผู้ป่วยโรคจิตเภทและผู้ดูแล

6.3 ผลลัพธ์ที่เกิดต่ออาจารย์ผู้ปฏิบัติการพยาบาล

เป็นการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติทางการพยาบาล และเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญของตนเองอย่างต่อเนื่องในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทในชุมชนและสามารถนำไปบูรณาการกับพันธกิจอื่น ได้แก่ งานวิจัย การผลิตเอกสารทางวิชาการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวจิระภา สุมาลี)

อาจารย์ผู้ปฏิบัติการพยาบาล

ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ป่วยชายไทย

อายุ 42 ปี

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ ภูมิลำเนา จ.อุตรดิตถ์

การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 อาชีพ ว่างาน การวินิจฉัยโรค Schizophrenia

การตรวจสภาพจิต

1. ลักษณะทั่วไป (General Appearance)

ผู้ป่วยชายไทย วัยกลางคน รูปร่างอ้วน แต่งกายสะอาด สีหน้าเรียบเฉย นิ่งก้มหน้า สบตาขณะพูดเป็นบางครั้ง เคลื่อนไหวตนเองได้ ให้ความร่วมมือในการสนทนาเป็นอย่างดี

2. การพูดและกระแสการพูด (Speech and stream of talk)

ผู้ป่วยมีลักษณะการพูดไม่ซ้ำ ไม่เร็ว พูดเสียงเบา พูดไม่ต่อเนื่องกัน (Incoherent speech) จังหวะการพูดไม่สม่ำเสมอ มีหยุดพูดเป็นบางครั้ง น้ำเสียงราบเรียบ (Monotone) ตอบตรงคำถามบ้าง (Relevant speech) พูดสับสนไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวได้ (Loosening of associations)

3. อารมณ์ (Mood and affect)

ผู้ป่วยแสดงสีหน้าเรียบเฉย อารมณ์ไม่ค่อยคงที่ อารมณ์เฉยเมย (Blunted or flat affect) มีอารมณ์หงุดหงิดเป็นบางครั้ง (Irritable affect)

4. ความคิด (Thought)

ผู้ป่วยสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็นบางครั้ง มีเรื่องไม่สบายใจเนื่องจากตกงาน มีอาการหลงผิด Persecutory delusion มีความคิดส่วนใหญ่เป็นรูปธรรม ไม่สามารถบอกความหมายของ สุภาษิตคำพังเพยได้

5. การรับรู้ (Perception)

การรับรู้ของผู้ป่วยผิดปกติ Auditory Hallucination

6. การรับรู้ตัวเองและสิ่งแวดล้อม (Cognitive function)

ผู้ป่วยมีระดับความรู้สึกรู้ตัวดี มีอาการเหม่อลอยเป็นบางครั้ง มีการ รับรู้วัน เวลา สถานที่ และบุคคล

7. ความจำ (Memory)

Remote memory : Good

Recent memory : Good

Recall memory : Immediate : 3/3 Recent Recall memory : 0/3

8. สมาธิและความตั้งใจ (Concentration and Attention)

ผู้ป่วยมีความใส่ใจและมีสมาธิดี สามารถตอบคำถามได้ Concentration : 100 - 7 : 1 on serial's seven

9. เชาว์ปัญญา (Intellectual function)

ผู้ป่วยมีระดับเชาว์ปัญญาเหมาะสม ตอบคำถามได้ถูกต้อง 2/3

10. การตัดสินใจ (Judgement)

ผู้ป่วยมีการตัดสินใจที่เหมาะสม 3/3 (Good judgment)

11. การหยั่งรู้ความเจ็บป่วยของตนเอง (Insight)

ผู้ป่วยไม่รู้ว่าเป็นตัวเองป่วย การหยั่งรู้ความเจ็บป่วยของตนเอง Poor insight

12. ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Reliability)

ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือได้ เนื่องจากผู้ป่วยสามารถตอบคำถามได้ พุดสับสนบางครั้ง แต่สามารถยืนยันข้อมูลได้จากผู้ดูแล

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยโดยใช้หลัก D-METHOD

D (Disease)

ให้ความรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วยเรื่องโรค Schizophrenia อธิบายให้ ผู้ป่วยยอมรับเข้าใจตนเองเกี่ยวกับการเจ็บป่วย แจ้งแนวทางการรักษาและประโยชน์ที่ผู้ป่วยจะได้รับจากการปฏิบัติตามแผนการรักษา ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองอย่างถูกต้อง ซึ่งโรคที่ผู้ป่วยเป็นจำเป็นต้องรักษาด้วยยาอย่างต่อเนื่อง และใช้ระยะเวลานาน หากขาดการรับประทานยา อาจมีอาการกำเริบและเป็นซ้ำได้ แนะนำการมาพบแพทย์ตามนัด เพื่อรับการรักษาอย่างต่อเนื่อง

M (Medication)

แนะนำเรื่องการรับประทานยาให้รับประทานอย่างต่อเนื่องตามขนาดและตามเวลาแพทย์สั่ง ให้ข้อมูลเกี่ยวกับยา Perphenazine Artane และฤทธิ์ข้างเคียงของยาที่ผู้ป่วยได้รับ

E (Environment/Economic)

ให้ความรู้กับผู้ดูแลเรื่องดูแลการกินยาของผู้ป่วย การสังเกตอาการเตือน และอาการที่ควรพาไปพบแพทย์ทันที แนะนำให้จัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้านและภายนอกบ้านให้มีความปลอดภัย สะอาด เป็นระเบียบเพื่อให้ผู้ป่วยเกิดความผ่อนคลาย

T (Treatment)

ถ้ามีอาการผิดปกติ เช่น หงุดหงิด หงว่ว ภาพหลอน พยายามทำร้ายตนเอง นอนไม่หลับ ฯลฯ ควรบอกญาติหรือผู้ดูแลเพื่อให้พาไปรักษาที่สถานพยาบาลใกล้บ้านหรือมาพบแพทย์ก่อนกำหนดนัด และบอกอาการให้แพทย์ทราบ

H (Health)

แนะนำการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การออกกำลังกาย การดูแลความสะอาดของร่างกาย การนอนหลับพักผ่อนแนะนำวิธีคลายเครียดที่เหมาะสม เช่น ถ้ารู้สึกไม่สบายใจให้ปรึกษาญาติหรือคนที่ไว้ใจ

O (Outpatient Referral)

แนะนำผู้ป่วยมาพบแพทย์ตามนัดครั้งต่อไปในวันเวลาราชการ เพื่อแพทย์จะได้ตรวจและปรับการรักษาที่เหมาะสม ถ้าต้องการไปรักษาที่โรงพยาบาลชุมชนใกล้บ้าน ให้แจ้งแพทย์เมื่อมารับยาครั้งต่อไป ถิ่นที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้ทุกครั้ง

D (Diet)

รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และมีประโยชน์เน้นย้ำเรื่องลดการกินอาหารที่หวานเกินหรือที่มีไขมันสูง ดื่มน้ำสะอาด วันละ 6 - 8 แก้ว งดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือชูกำลัง บุหรี่และสารเสพติดทุกชนิด เพราะทำให้การรักษาไม่ได้ผลและมีโอกาสทำให้อาการทางจิตกำเริบได้

ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ป่วยชายไทย อายุ 14 ปี
เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ ภูมิลำเนา จ.อุตรดิตถ์
การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพ ว่างาน การวินิจฉัยโรค Schizophrenia

การตรวจสภาพจิต

1. ลักษณะทั่วไป (General Appearance)

ผู้ป่วยชายไทย วัยรุ่น รูปร่างสมส่วน มีรอยบาดแผลรอยฟกช้ำเล็กน้อยบริเวณแขนขา สีหน้าเรียบเฉย สบสายตาดูตลอดขณะพูดคุย แต่งกายสะอาด การเคลื่อนไหวปกติ ให้ความร่วมมือดี มีท่าที่เป็นมิตรและเหมาะสม

2. การพูดและกระแสการพูด (Speech and stream of talk)

ผู้ป่วยมีจังหวะการพูดสม่ำเสมอ เสียงดังเหมาะสม น้ำเสียงเปลี่ยนไปตามเนื้อหาของเรื่อง ตอบคำถามได้สั้นไหลดี อธิบายคำตอบได้ชัดเจน มีบางคำถามที่ตอบซ้ำหรือตอบได้พอสังเขป

3. อารมณ์ (Mood and affect)

ผู้ป่วยมีอารมณ์คงที่ แสดงอารมณ์ได้เหมาะสม อารมณ์สัมพันธ์กับคำพูด มีท่าทีที่เหมาะสม (Appropriate) สัมพันธ์กับอารมณ์และเรื่องที่พูด

4. ความคิด (Thought)

ผู้ป่วยสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็น เนื้อหาสอดคล้องกับเรื่องที่พูด มีความคิดที่ปกติ ไม่มีความคิดวอกวน ตอบตรงคำถาม ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับอาการหลงผิด พูดคุยสื่อสารได้รู้เรื่องเข้าใจ มีความคิดเป็นเหตุเป็นผล ส่วนใหญ่เป็นนามธรรม

5. การรับรู้ (Perception)

ผู้ป่วยมีการรับรู้ปกติ ไม่มีอาการประสาทหลอนและไม่มีอาการแปลงต่อสิ่งเร้า

6. การรับรู้ตัวเองและสิ่งแวดล้อม (Cognitive function)

ผู้ป่วยมีระดับความรู้สึกรู้ตัวและสติสัมปชัญญะดี มีการรับรู้วัน เวลา สถานที่ และบุคคล

7. ความจำ (Memory)

Remote memory : Good

Recent memory : Good

Recall memory : Immediate : 3/3 Recent Recall memory : 3/3

8. สมาธิและความตั้งใจ (Concentration and Attention)

ผู้ป่วยมีความใส่ใจและมีสมาธิดี สามารถตอบคำถามได้ Concentration : 100 - 7 : 1 on serial's seven

9. เซาว์ปัญญา (Intellectual function)

ผู้ป่วยมีระดับเซาว์ปัญญาเหมาะสม ตอบคำถามได้ถูกต้อง 2/3

10. การตัดสินใจ (Judgement)

ผู้ป่วยมีการตัดสินใจในบางเรื่องได้เหมาะสม แปลผลได้ good judgment

11. การหยั่งรู้ความเจ็บป่วยของตนเอง (Insight)

ผู้ป่วยไม่รู้ว่าตนเองป่วย การหยั่งรู้ความเจ็บป่วยของตนเอง Poor insight

12. ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Reliability)

ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือได้เนื่องจากผู้ป่วยสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็น ไม่ออกนอกเรื่อง และสามารถยืนยันข้อมูลได้จากผู้ดูแล

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยโดยใช้หลัก D-METHOD

D (Disease)

ให้ความรู้เรื่องโรค/แผนการรักษา ประโยชน์ของการรักษาและการปฏิบัติตามแผนของการรักษา ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคจิตเภทและอาการที่ผู้ป่วยเป็นอยู่ แนะนำการสังเกตอาการผิดปกติที่บ่งบอกถึงการกลับเป็นซ้ำ เช่น หงุดหงิด นอนไม่หลับ ควรรีบบอกให้ญาติทราบและมาพบแพทย์ก่อนนัด

M (Medication)

แนะนำผู้ป่วยให้ทราบถึงยาที่ได้รับ ขนาดยาและเวลารับประทานยา ให้ความรู้เรื่องยาที่ได้รับโดยการเฝ้าระวังยาทางจิตเวชที่มีอาการข้างเคียงของยา รวมถึงการจัดการเมื่อเกิดอาการข้างเคียง คำแนะนำเพื่อการรับประทานยาต่อเนื่อง เพื่อควบคุมอาการทางจิตไม่ให้เกิดเป็นซ้ำและไม่ควรหยุดรับประทานยาเอง แนะนำผู้ป่วยเกี่ยวกับอาการข้างเคียงของยาที่อาจเกิดขึ้นได้และอธิบายถึงวิธีการป้องกันและแก้ไขเมื่อมีอาการข้างเคียงของยา เช่น ท้องผูก ปากแห้ง คอแห้ง นอกจากนี้แนะนำให้ออกกำลังกาย ถ้ามีอาการเวียนศีรษะให้เปลี่ยนท่าช้า ๆ ให้มาตรวจตามนัดเพื่อรับการตรวจรักษาตามแผนการรักษาของแพทย์

E (Environment/Economic)

แนะนำให้ผู้ป่วยดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านให้สะอาดและน่าอยู่ ปลอดภัย แนะนำเรื่องการทำงานที่ผู้ป่วยสามารถทำงานได้ตามปกติ แนะนำปรับสภาพแวดล้อมที่เป็นบุคคล ครอบครัว และสังคมให้เป็นมิตร ยอมรับในตัวผู้ป่วย ไม่แสดงท่าทีรังเกียจผู้ป่วย รวมทั้งเปิดโอกาสการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัวและสังคมและแนะนำการใช้บัตรประกันสุขภาพตามโรงพยาบาลที่ระบุในบัตร

T (Treatment)

ให้คำแนะนำเพื่อให้ผู้ป่วยเข้าใจเป้าหมายของการรักษาหลังจากที่ผู้ป่วยได้รับยาอาการดีขึ้นและเมื่ออยู่ที่บ้านก็สามารถสังเกตอาการเปลี่ยนแปลงได้ ถ้ามีอาการผิดปกติ เช่น หงุดหงิด มีหูแว่ว เห็นภาพหลอน ให้รีบบอกญาติเพื่อพาไปรักษาโรงพยาบาลใกล้บ้านหรือมาพบแพทย์ก่อนนัดในวันเวลาราชการ

H (Health)

แนะนำการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การออกกำลังกายและการดูแลสุขภาพร่างกาย หากมีปัญหาให้ปรึกษาหมอดาหรือผู้ที่ผู้ป่วยไว้วางใจ แนะนำการนอนหลับพักผ่อนอย่างน้อยวันละ 6-8 ชั่วโมง ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเจ็บป่วยให้ปรึกษาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้บ้านและนำไปด้วยทุกครั้ง

O (Outpatient Referral)

ให้ข้อมูลกับผู้ป่วยและผู้ดูแลว่าอาจจะมีบุคลากรสาธารณสุขรับผิดชอบในพื้นที่ไปเยี่ยมบ้าน เพื่อติดตามอาการ โดยทางโรงพยาบาลจะส่งข้อมูลการรักษาของผู้ป่วยไปในเขตพื้นที่ที่อยู่ปัจจุบัน

D (Diet)

รับประทานอาหารที่ถูกต้องลักษณะ และมีประโยชน์เน้นย้ำเรื่องลดการกินอาหารที่หวานเกินหรือที่มีไขมันสูง ดื่มน้ำสะอาด วันละ 6 - 8 แก้ว งดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือชูกำลัง บุหรี่และสารเสพติดทุกชนิด เพราะทำให้การรักษาไม่ได้ผลและมีโอกาสทำให้อาการทางจิตกำเริบได้